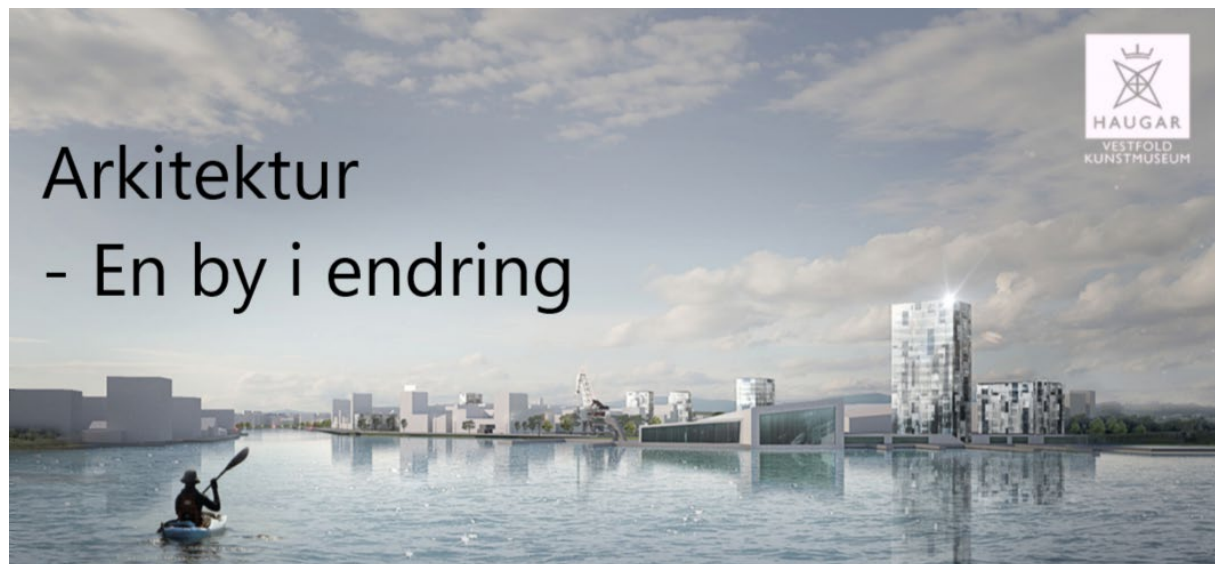

ARKITEKTUR – EN BY I ENDRING er en arkitekturvandring i Tønsberg med en innlagt foto-oppgave på Brygga og en rebus på torget.

Bygningers form og farge henger sammen med den tid de er skapt i og hvilke funksjoner de har. Fra ulike områder i byen får elevene et innblikk i hvordan Tønsberg har endret seg fra middelalderen og frem til i dag. Planer og ønsker for fremtidens Tønsberg. Målsetningen er å gi elevene økt innsikt og bevissthet rundt følgende temaer:

- Lokalhistorie, arkitektur og byens identitet.
- Moderne arkitektur. Materialer, form og funksjon
- Rommets betydning, bakgårder, torg og grønne lunger
- Bygningsvern, rivning eller gjenbruk? Eksempler på gjenbruk av historisk arkitektur
- Ulike arkitektoniske stilarter og hvordan de gjenspeiles i Tønsbergs arkitektur

Målgruppe: 8.-10.trinn og VGS

Programlengde: 2 timer

Antall: 30 elever + 2 lærere, vi deler gruppen i to

Oppmøte på Brygga ved gangbrua og Tønsberg Blad

Elever og lærere bør kle seg etter været 😊 og ta med egen mobil

Brygga

Nordbyen

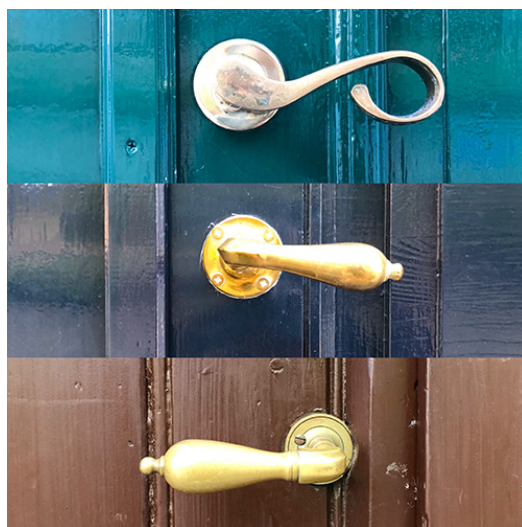

Kaldnezia

Torvet

Foto – oppgave @haugarformidling

Eleven bruker eget mobilkamera eller låner en iPod og utforsker Brygga på egenhånd. Hva fanger hens interesse? Elevene oppfordres til å rette kameraet opp, ned og til siden. Lete og ser hva som dukker opp på mobilskjermen. Eleven velger seg et tema og tar 3–4 fotografier hvor hen bruker samme virkemiddel. Fotografiene redigeres så på mobilen.

Ved å bruke Layout, Collage eller lignende redigeringsprogram, kan fotografiene monteres sammen til ett. Haugar legger bildene ut på Haugars Instagramkonto: @haugarformidling

Tema - gammelt møter nytt

Virkemiddel – perspektiv

Tema - bakgårder og sidegater

Virkemiddel - linjer og flater

Vi avslutter med rebus på torvet

- grunnform – bygningens form sett ovenfra
- fasade – en bygnings ytterside
- etasjer og fag - horisontale og vertikale linjer i en bygning
grunnmur, vinduer, dører, trapper og tak
- utsmykning – søyler, tempelgavler, buer, skulpturer, utskjæringer
- omgivelser – er bygget tilpasset eller bryter det med stedet det ligger?
- konstruksjon – hvilke materialer er bygning oppført i? – mur, tre, stål, betong eller glass eller en kombinasjon av alle disse
- funksjon – hva er det bygget som? - hva brukes bygningen til nå?
- restaurering – hel eller delvis tilbakeføring av et bygg til en tidligere tilstand
- riksantikvar - arbeider for at kulturminneforvaltningen blir best mulig ivaretatt og nyttiggjort i et samfunn i endring

Antikken – perioden fra ca. 500 f.Kr. til 500 e.Kr

Gresk arkitektur – kjennetegnes av symmetri, regelmessighet, balanse og harmoni. Med betoning og kontrast mellom det bærende og det bårne, søyle og bjelkelag - Akropolis

Romersk arkitektur – er inspirert av den greske og har gjerne rundbuede åpninger – Colosseum

Middelalderarkitektur – utvikling og ny-tolkning av klassiske arkitekturelementer som bl.a. kommer til uttrykk ved utradisjonelle sammensetninger

Klassisisme – er inspirert av antikken og utgravingene i Pompeii i 1748 fikk stor betydning

Historisme ca. 1780–1900 – henter internasjonale stilelementer fra ulike stilretninger – gresk og romersk antikk ble gjerne brukt til offentlige bygg og gotikk til kirkebygg og skoler.

Sveitserstil i Norge 1840–1900 - kjennetegnes bl.a. ved store overhengende saltak og rikt utformete gavler

Dragestil ca. 1880–1910, norsk arkitekturstil i tømmer med drageornamentikk, inspirert av eldre norsk byggekunst som stavkirker og vikingskip

Jugendstil ca. 1890–1915, er med sine flytende, bølgende og asymmetriske linjer inspirert av organiske former fra blomster og planter, viser seg i konstruksjon, dekorelementer i interiøret såvel som som i eksteriøret

Funksjonalisme ca. 1925–1940, her er funksjon, materialer og konstruksjon bestemmende for utformingen – form følger funksjon – kjennetegnes av flate tak, rene veggflater og vinduer samlet i vindusbånd, detaljene er få og enkle

Brutalisme ca. 1950–1970 Modernistisk arkitektur som kjennetegnes på bruken av rå, ubehandlet betong og «ærlig» materialbruk, eksponering av konstruktive bygningsledd og tekniske installasjoner, og enkle geometriske former.

Samtidsarkitektur er den arkitektur vi bygger i samtiden, nå. Den forteller noe om vår tids smak, kultur, politikk og økonomi

Fra Læreplanen

I arkitektur står kunnskap om det fysiske nærmiljøet sentralt. Dette innebærer kunnskap om hvordan bygningskulturen, inne- og uterom, kan påvirke vår hverdag. Tegning og bygging av modeller i målestokk inngår i hovedområdet og danner grunnlag for å forestille seg tredimensjonale rom ut fra tegninger og dataanimasjoner.

Arkitektur

- Samtale om gater, plasser og bygninger med forskjellige bruksfunksjoner i nærmiljøet.
Planlegge og bygge modeller av hus og rom ved hjelp av enkle håndverksteknikker. Etter 4. trinn.
- Beskrive særtrekk ved bygninger i nærmiljøet og sammenligne med nasjonale og internasjonale stilretninger. Etter 7. trinn.
- Samtale om arkitektur, vurdere tilpasning til omgivelsene og skissere ulike løsninger. Forklare hvordan klima, kultur og samfunnsforhold påvirker bygningers konstruksjon, valg av materialer, form, uttrykk og symbolfunksjon. Etter 10. trinn.

Matematikk

- Bygge tredimensjonale modeller. Gjøre overslag over og beregne lengde, omkrets, vinkler, areal, overflate, volum og tid, og bruke og endre målestokk. Etter 7. trinn.

Historie

- Gi eksempler på hvordan forskjellige uttrykk innenfor musikk, arkitektur eller billedkunst i tidsperiode kan ses i sammenheng med utviklingen på andre samfunnsområder. Etter VG3.

Norsk

- Lytte til og videreutvikle innspill fra andre og skille mellom meninger og fakta. Etter 7. trinn.
- Reflektere over hvordan vi påvirkes av lyd, språk og bilde. Etter 10. trinn
- Lytte til, systematisere og sammenfatte informasjon i muntlige tekster og reflektere over innholdet. Etter VG3.

Fotokreditering

Illustrasjon krediteres Dyrvik Arkitekter

Kaldnezia - illustrasjon - krediteres Spir arkitekter

Alle andre foto – Gry Bø